

« zurück blättern vor »

PLĄDROWAĆ v. imp., ab 1564; auch *plandrować, plindrować, plondrować, plundrować*. **1)** ‘rauben, erbeuten, plündern’ – ‘rabować, łupić, grabić’: 1565 RejAp 36, SPXVI *Nie mnimayże abyć Pan był złodziey ale tak cie chce skárąć iako złodziey karze człowieka złego z dopuszczenia Páńskiego / bo iuz nań przypada gdy o tym on nędzniczek nic nie myśli / [...] iuz łupi iuz plándruie wšytko dobro iego.* o 1579 KochPs 141, SPXVI *lud trapią / dziedzictwo twoie plondruią.* o 1586 BielSen 19, SPXVI *Tátarzyn Ruskie ziemie częstokroć plundruie.* o 1595 Grab.P., Sw *Tatarzy kraj plondrowali. Krainy nasze gorzej niemal nieprzyjaciela pustoszym, póki co jest plondrując a marnotrawnie szafując.* o 1618 Kochow.W.Dz.B. 66 *Iuz nieprzyjaciel wszystkie opanował / Y iuz bogate kościoły plundrował.* o 1754 ArtWoj 123, SP17 *Gdyby [...] Oboz iaki przez szturm był wzięty, tedy żaden nie ma się ważyć bez rozkazanía starszego Officyera, plądrować y łupić.* – SPXVI, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘durchsuchen, durchstöbern, durchwühlen’ – ‘przeszukiwać, szperać, grzebać’: [hapax] 1775–1806 Teat.8c 75, L *Napadli mię rozboynicy, plądruią mi po kieszeniach.* o [hapax] (1856) 1871 Korz.J.Wdow. 433, DOR *Wy nie macie nawet zamków porządných przy waszych biurkach; przyjaciele wasi plądrują wszędzie, gdy was nie zastaną, szukając cygar i tytoniu.* o [hapax] vor 1908 Ork., Sw *Plondrował okiem całą izbę uważnie.* – L, Sw, DOR. **3)** ‘einen Wald teilweise abholzen, lichten’ – ‘częściowo wycinać, przeredzać las’: SWIL, SW. **Var:** *plandrować* v. imp., [hapax] 1565 RejAp 36, SPXVI – nur SPXVI; *plądrować* v. imp., 1583 CzechEp, SPXVI o 1754 ArtWoj 123, SP17 – SPXVI, L, SWIL, SW, DOR; *plindrować* v. imp. – SPXVI; *plondrować* v. imp., 1579 KochPs, SPXVI o 1595 Grab.P., Sw o [LBel.] vor 1908 Ork., Sw – SPXVI, Sw; *plundrować* v. imp., 1586 BielSen 19, SPXVI o [LBel.] 1684 W.Koch.Dz.B. 66 – SPXVI, Sw. **Etym:** spätmhd. *plundern* v., ‘ausrauben, erbeuten’, GRI, nur für Inh. 1. **Der:** *splondrować* v. pf., 1564 BielKron 335, SPXVI, zuerst geb. Sw; *plondrownik* subst. m., ‘jmd., der jmdn. abführt, Marodeur, Plünderer’, 1572 BudBib Ps 136/3, SPXVI *pytáli nas plandrownicy [qui captivos duxerunt] [errata: plondrownicy] nafzy o słowá pieśni.* o [LBel.] 1674 KochProzn 256, SP17 *z nieprzeliczonym [...] do nas gminem, Wtárgnął Plondrownik.* Zuerst geb. CN, nur für Inh. 1; *plądra* subst. f., ‘wandernde Gaukler’, [hapax] 1588 Calep 201a, SPXVI *Circulatrix – Szabierka, plądra.* o *splądrować* v. pf., (1824–1825) 1936 Niemc.Jan 42, DOR, zuerst geb. SWIL; *plądrownik* subst. m., ‘Marodeur, Plünderer’, zuerst geb. SWIL; *plądrowniczy* adj., [hapax] 1928 Mikl.Lasy 273, DOR *Sosnowe i świerkowe lasy prywatne wskutek wprowadzenia niskich kolei rębnych i dawnej dzikiej przedwojennej gospodarki plądrowniczej, polegającej na wybieraniu po całym lesie starodrzewiu (...) wykazują znaczny procent drewna kopalnianego.* Zuerst geb. DOR, nur für Inh. 3.

« zurück blättern vor »